

بسم الله الرحمن الرحيم

سبک زندگی کجای دین ماست؟

جلسه ۲: توانمندی دین برای اداره بهتر دنیا

اگر منظور از سبک زندگی، شیوه رفتاری است که انسان در زندگی پیشه می‌کند، که معمولاً انتخاب این شیوه بر اساس علاقه مندی‌ها، زیبایی‌گرایی و لذت‌هایی که انسان از نحوه زندگی می‌برد است، حتی اگر این ظاهر زندگی به او به دلیل شرایط کاری، تحصیلی، نظامات اجتماعی و... تحمیل گردد. به هر حال در هر دو صورت، رفتار ظاهری از منظر دین بسیار اهمیت دارد.

دین فقط به اعتقادات انسان و تفکر و نگرش وی نمی‌پردازد، اگرچه اعتقادات و تفکر ما ثمرات خود را به صورت مستقیم و غیر مستقیم در رفتار نشان می‌دهد اما چون فاصله بین اندیشه و رفتار و اعتقاد است، دین در جزئیات هم برای ما احکام را بیان می‌کند. مثلاً در بحث خانواده جزئیات احکام حقوقی، رفتاری و ... را برای گرم نگه داشتن کانون خانواده بیان می‌کند.

بشر امروز قدردان دین است که به جزئیات رفتاری پرداخته و رابطه بین خدا و انسان را در حد احساس و ادراک الهی باقی نگذاشته است.

بشر امروز با طرح بحث سبک زندگی به حقیقت دین نزدیک‌تر می‌شود.

مفهوم آزادی بیان مفهومی شریف اما رهن است، آزادی بیان در جهان مفهوم بسیار ارزشمندی است اما معمولاً می‌بینیم این مفهوم به نفع محرومین تمام نمی‌شود.

فوائد مفهومی مانند آزادی بیان، هر چه باشد، تمام آن را دین به شیوه‌ای دیگر در مورد آن صحبت و اهداف آن را محقق می‌سازد.

مثلاً قرآن در آیه ۷۰ سوره احزاب می‌فرماید " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا " که در واقع بیان می‌کند که هر فردی صحبت می‌کند باید حساب شده باشد و با شجاعت سخن خود را بیان کند.

جامعه امروز به ما نشان داده آزادی بیان باعث آسیب به مردم شده است اگرچه از مفهوم واقعی آزادی بیان می‌توان حسن استفاده را به عمل آورد اما سوالی که پیش می‌آید این است که در عمل در یک فضای دیکتاتوری انتقال حقیقت به دیگران آسان‌تر است یا یک فضای دموکراتیک؟ در ظاهر دموکراتیک، اما در عمل این مفاهیم شریف به قدری بمباران اطلاعاتی شده که تشخیص حق از باطل غیر ممکن خواهد بود.

در این میان دانشگاه‌ها نقش مهمی در ارتقاء تجربه بشری و تحقق اهداف دارند و باید به این نکته توجه شود که راه رشد تولید علم حتماً نقد مفاهیم غربی نیست و می‌توان برای خود طرح موضوع و مفهوم داشته باشیم. برخی از مفاهیم علوم انسانی رهن هستند، حتی نقد آنها هم بیهوده است. اسلام برای بشر طرح درست را بیان کرده و افراد بدون اعتقاد به عقاید اسلامی می‌توانند از طرح‌های دین استفاده و به اهداف خود برسند.

خطبه حمام در نهج البلاغه در مورد ویژگی‌های شیعیان و متقین است که حدود صد ویژگی را در بر دارد و از اخلاقی‌ترین خطبه‌ها محسوب می‌شود. به عنوان مثال چند ویژگی اول آن که مربوط به سبک زندگی است عبارتست از: درست سخن گفتن، نوع پوشش، طریقه سلوک با مردم با تواضع و ... که پس از بیان ویژگی‌های ظاهری، در مورد روحیه این شیعیان و متقین صحبت می‌کند.

علت مهم بودن جزئیات رفتار در دین این است که اثر این جزئیات رفتار در اندیشه و احساسات ما و عقاید قلبی ما بیشتر از معلوماتی که داریم تاثیر می‌گذارد.

نهایتاً در می‌یابیم که جزئیات رفتار بسیار اهمیت دارد و البته از این نکته غافل نشویم که اگر خدا بخواهد با استغفار انسان آثار سوء عمل در اندیشه و احساسات ما از بین خواهد رفت انشاءالله.